

**Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге
Башкарма комитеты
карары**

**№5091
02.08.2021**

«2021-2025 елларга Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге халкы арасында ижтимагый сәламәтлекне ныгыту» муниципаль программасы турында

Яр Чаллы шәһәрендә яшәүче хәзерге һәм киләчәк буынның сәламәтлеген югары дәрәжәгә җиткерү, шул исәптән халыкның үз сәламәтлегенә җаваплы мөнәсәбәтен формалаштыру, Яр Чаллы шәһәрендә сәламәт яшәү рәвеше алып бару, кеше потенциалын саклау һәм үстерү өчен шартлар тудыру максатында, Россия Федерациясе Президентының «2024 елга кадәр чорга Россия Федерациясе үсешенә илкүләм максатлары һәм стратегик бурычлары турында» 2018 елның 7 маендагы 204 номерлы Указын үтәү йөзеннән, Россия Федерациясе Хезмәт һәм халыкны социаль яклау министрлыгы тарафыннан эшләнган «Демография» илкүләм проекты, «Сәламәт туклануны һәм зарарлы гадәتلәрдән баш тартуны да кертеп, гражданнарның сәламәт яшәү рәвешен мотивацияләү системасын формалаштыру» «Ижтимагый сәламәтлекне ныгыту» федераль проекты, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтиҗәләгән бәяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрәндәге 5326 номерлы карары нигезендә

КАРАР БИРӘМ:

1. «2021-2025 елларга Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге халкы арасында ижтимагый сәламәтлекне ныгыту» муниципаль программасын кушымтада каралганча расларга.

2. Башкарма комитетның эш кәгазьләрен алып бару идарәсенә әлеге карарны «Челнинские известия», «Шәһри Чаллы» газеталарында бастырып чыгаруны һәм аны «Интернет» челтәрендә Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru), Яр Чаллы шәһәренең рәсми сайтында урнаштыруны тәэмин итәргә.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет Җитәкчесе урынбасары Р.М. Хәлимовка йөкләргә.

Башкарма комитет
Җитәкчесе

Ф.Ш. Салахов

Башкарма комитетның
2021 елның 2 августындагы
5091 номерлы карарына
кушымта

«2021-2025 елларга Яр Чаллы шәһәре муниципаль
берәмлеге халкы арасында иҗтимагый сәламәтлекне ныгыту»
муниципаль программасы

1 бүлек. «2021-2025 елларга Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге халкы арасында ижтимагый сәламәтлекне ныгыту» муниципаль программасы паспорты

Программаның исеме	«2021-2025 елларга Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге халкы арасында ижтимагый сәламәтлекне ныгыту» муниципаль программасы (алга таба – программа)
Программаны эшләү өчен нигезләр	Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында» 2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының 2015 елның 31 декабрдәге 683 номерлы Указы белән расланган Россия Федерациясенә Илкүләм куркынычсызлык стратегиясе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2008 елның 17 ноябрдәге 1662-р номерлы боерыгы белән расланган Россия Федерациясенә 2020 елга кадәр чорга озак сроклы социаль-икътисадый үсеш концепциясе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2010 елның 25 октябрдәге 1873-р номерлы боерыгы белән расланган 2020 елга кадәр чорга халыкның сәламәт туклану өлкәсендә Россия Федерациясенә төп дәүләт сәясәте нигезләре, Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2016 елның 29 ноябрдәге 2539-р номерлы боерыгы белән расланган Россия Федерациясендә 2025 елга кадәр өлкән буын гражданнар мәнфәгатләрендә гамәлләр стратегиясенә беренче этабын тормышка ашыру буенча 2016-2020 елларга чаралар планы, Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау министрлыгының «2025 елга кадәр чорга Халыкның сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, йогышлы булмаган авыруларны профилактикалау һәм контрольдә тоту стратегиясен раслау турында» 2020 елның 15 гыйнварындагы 8 номерлы указы
Программаны төп эшләучеләр	Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе, Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе
Программаны башкаручылар	Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе, Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе, Башкарма комитетның икътисадый үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсе, Башкарма комитетның районнар хакимиятләре, Башкарма комитетның мәгълүмати сәясәт һәм жәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе
Программаның максаты	Халык сәламәтлеген, аларның тормыш сыйфатын яхшырту, ижтимагый сәламәтлек культурасын, сәламәтлеккә җаваплы караш формалаштыру
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - халыкта сәламәт яшәү рәвешен алып баруга, начар гадәتلәрдән баш тартуга мотивация формалаштыру; - халыкны даими медицина тикшерүе үткәргү юлы белән авыруларны профилактикалау; - оптималь хәрәкәт режимын һәм дәрәс туклану режимын формалаштыруда ярдәм итү; - организмның әйләнә-тирә мохитнең зарарлы йогынтысына, стрессларга тотрыклылыгын арттыру, иртә балачактан сәламәт гадәتلәр һәм күнекмәләргә үстөрү, үз хис-тойгыларын үти белү; - авыруларны профилактикалау һәм үз сәламәтлегенә саклау һәм

	ныгыту чаралары турында халыкка мэгълүмат бирү системасын үстерү
Программаны тормышка ашыру срогы	2021-2025 еллар
Еллар буенча бүлеп, программаны финанслау күләмнәре һәм чыганакалары	Программаны тормышка ашыруга акча бүлеп бирү каралмаган
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	<ul style="list-style-type: none"> - физик культура һәм спорт белән даими шөгьльләнүче халыкның чагыштырма авырлыгын арттыру; - гражданны сәламәт яшәү рәвешенә мотивацияләүгә юнәлдерелгән оештырылган мэгълүмати-коммуникацион компанияләр санын арттыру; - сәламәт яшәү рәвеше мәсьәләләре буенча медицина оешмаларына мөрәжәгать итү санын арттыру; - симерү белән беренчел авырулар саны артуны киметү; - вакытлыча эшкә яраксызлык очракаларының санын киметү; - сәламәтлек үзәкләрендә сәламәт яшәү рәвеше буенча индивидуаль планнар (сәламәтлек паспортлары) тәкъдим ителгән затлар саны; - халыкны диспансеризацияләү күләмен арттыру; - физик культура һәм спорт белән системалы шөгьльләнүче физик мөмкинлекләре чикләнгән затлар өлешен арттыру
Программаны тормышка ашыруга контрольне оештыру системасы	Программа үтәлешенә гомуми контрольне Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе гамәлгә ашыра.

2 бүлек. Проблеманың эчтәлеген һәм аны программа методы белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Программа Россия Федерациясе Президентының «2024 елга кадәр чорга Россия Федерациясе үсешенә илкүләм максатлары һәм стратегик бурычлары турында» 2018 елның 7 маендагы 204 номерлы Указын үтәү йөзеннән, Россия Федерациясе Хезмәт һәм социаль яклау министрлыгы тарафыннан эшләнгән «Демография» илкүләм проекты, «Сәламәт туклануны һәм зарарлы гадәتلәрдән баш тартуны да кертәп, гражданны сәламәт яшәү рәвешенә мотивацияләү системасын формалаштыру» «Ижтимагый сәламәтлекне ныгыту» федераль проекты нигезендә, Яр Чаллы шәһәрендә яшәүче хәзерге һәм киләчәк буынның сәламәтлеген югары дәрәжәгә житкерү, шул исәптән халыкның үз сәламәтлегенә җаваплы мөнәсәбәтен формалаштыру, шәһәрдә сәламәт яшәү рәвеше алып бару, кеше потенциалын саклау һәм үстерү өчен шартлар тудыру максатында эшләнә.

Программаның актуальлеген ачык, чөнки төрле чыганакалар буенча кеше сәламәтлегенә, аның гомер озынлыгына барлык йогынтының 60% ы – аның яшәү рәвеше. Сәламәтлек торышы ул – социаль, икътисадый һәм экологик иминлекнең мөһим күрсәткече, Яр Чаллы шәһәре халкының тормыш сыйфаты күрсәткече.

Йогышлы булмаган авырулар дөнъяда, шулай ук Россия Федерациясендә вакытлыча эшкә яраксызлык, инвалидлык һәм халык үлеменә төп сәбәбе булып тора.

Йогышлы булмаган авыруларга йөрөк-кан тамырлары авырулары, яман шешләр, сулыш органнарының хроник авырулары һәм шикәр диабеты керә.

2020 ел йомгаклары буенча Яр Чаллы шәһәрндә диспансеризацияләү һәм профилактик тикшерүләр нәтижэләре буенча ачыкланган авырулар структурасында беренче урында – кан әйләнеше системасы авырулары (969 кеше – 42 %), икенче урында – эндокрин системасы авырулары, туклану бозылу һәм матдэләр алмашы бозылулар (390 кеше – 17 %), өченче урында – сөяк-мускул системасы авырулары (377 кеше – 16,3 %), дүртенче урында – аш кайнату органнары авырулары (260 кеше – 11,2 %) тора.

Йогышлы булмаган авырулардан үлүчеләр санының югары дәрәжэдә булуы медицина ярдәме (шул исәптән югары технологияле) күрсәтү өчен турыдан-туры чыгымнарға бәйле зур икътисадый югалтуларга, шулай ук вакытыннан алда үлем, инвалидлык һәм вакытлыча эшкә яраксызлык аркасында хезмэт ресурсларын кыскарту нәтижәсендә икътисадый югалтуларга китерә.

Йогышлы булмаган авыруларны профилактикалауның һәм контрольдә тотуның нигезе булып сәламәт яшәү рәвеше тора. Сәламәт яшәү рәвеше – кешенең йогышлы булмаган авырулар барлыкка килүне һәм аның үсешен кисәтүгә юнәлдерелгән һәм үз-үзенә тотудагы куркыныч факторларның (алар исәбенә рациональ булмаган туклану, физик активлык булмау, шулай ук стрессларны адаптив булмаган рәвештә жиңү керә) булмавы яки кимүе белән характерлана торган яшәү рәвеше ул.

2020 ел башына шәһәрдә даими яшәүче халык саны 533839 кеше тәшкил итте, бу 2019 ел саныннан 0,01% ка кимрәк.

2019 ел белән чагыштырганда, халыкның гомуми структурасында балаларның өлеше 0,9% ка, эшкә яраклы халык өлеше 1,2% ка арту күзәтелә. Шулай ук вакытта пенсия яшендәге халык өлеше 3,1% ка кимегән. 2020 ел йомгаклары буенча Яр Чаллы шәһәрндә халыкның табигый үсеш күрсәткече - 1000 кешегә 0,6 тәшкил итте.

Соңгы биш елда чаллылыларның көтелгән гомер озынлыгы 1,1 елга арткан (2016 – 74,7; 2017 - 74,8; 2018 - 75,14; 2019 - 75,2), 2020 ел йомгаклары буенча 75,8 ел тәшкил иткән.

Ачыкланган авырулар структурасында лидерлык итүче күп кенә йогышлы булмаган авырулар барлыкка килүгә йогынты ясый торган куркыныч факторлар булып гиподинамия, рациональ булмаган туклану, артык психик көчәнеш, стресслар, начар гадәتلәр, артык тән массасы тора.

Хәзерге вакытта организмда май тукумасы күләменең патологик артуы (симерү) эстетик проблема кысаларыннан чыга һәм күп кенә авыр, еш кына – элекке хәленә кайтмый һәм үлемгә китерә торган авырулар үсешенә сәбәбе булып тора.

Хәзерге вакытта Яр Чаллы шәһәрндә яшәүчеләр арасында симерүнең һәм артык тән массасының таралу күрсәткече 1000 кешегә 4,2 тәшкил итә, ягъни 2265 кеше, артык тән массасы яки симерү белән интегүче, эшкә яраклы халык арасында 3% тан артык.

Төрле чыганаclar мәгълүматлары буенча, хәзерге вакытта Россиядә симерүдән интегүче кешеләрнең 95% ы турыдан-туры тән массасы белән бәйле сәбәпләрдән үлә. Симерү белән авыручыларның гомер озынлыгы 10-20 елга кими (симерү үсешенә елына карап).

Хәзерге һәм киләчәк буынның сәламәтлек дәрәжәсен халык сәламәтлеген ныгытуга һәм әйләнә-тирә мохитне савыктыруга юнәлдерелгән сәясәт формалаштыру аша, кешеләрнең үз сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирәдәгеләрнең сәламәтлегенә жаваплы карашын формалаштыру аша күтәрергә мөмкин.

Болар барысы да комплекслы якин килүне: төрле ведомстволарны берләштерүне, эшчәнлегә тормыш һәм сәламәтлек сыйфатына йогынты ясаучы барлык милек формаларын, гражданлык жәмгыятен оештыруны; халык сәламәтлегенә проблемаларын хәл итү максатларында максатчан һәм килешенгән хезмәттәшлекнең тотрыклы системасын төзүне таләп итә.

Шулай итеп, Яр Чаллы шәһәрәндә яшәүчеләр тарафыннан сәламәт яшәү рәвешен алып бару үлем очрақларының кимүенә, шул исәптән хезмәткә яраклы халык арасында, зурлар һәм балалар арасында авыруларның кимүенә, инвалидлык буенча пенсиягә вакытыннан алда чыгу ихтималларының кимүенә, авыруларны кисәтүгә һәм авыруларны иртә стадияләрдә ачыклауга йогынты ясаычак. Халыкның сәламәт яшәү рәвеше, сәламәтлек саклау өлкәсендәге югары күрсәткечләр «Демография» илкүләм проектының максатчан күрсәткеченә ирешүгә – көтелгән сәламәт яшәү дәвамлылығының 67 яшькә кадәр артуына; күчмә миграцияне киметүгә һәм туучылар санын арттыруга китерәчәк, бу исә Яр Чаллы шәһәрәндәге гомуми демографик хәлгә уңай тәэсир итәчәк.

Программаны тормышка ашыруның финанс-икътисадый нәтижәсе булып, эшкә яраклы халык саны арту, эшкә яраксызлык кәгазьләре буенча түләүләр кимү, эшкә яраксызлык вакыты кимү (шул исәптән авыру балалар өчен) хисабына Яр Чаллы шәһәрә бюджетына физик затлар кеременә салым арту торачак.

3 бүлек. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Программаны тормышка ашыру 5 елга – 2021-2025 елларга исәпләнгән.

Муниципаль программаның максаты булып халык сәламәтлеген, аларның тормыш сыйфатын яхшырту, ижтимагый сәламәтлек культурасын, сәламәтлеккә жаваплы караш формалаштыру тора.

Программаның бурычлары булып тора:

- физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльәнүче халыкның чагыштырма авырлығын арттыру;
- гражданнарны сәламәт яшәү рәвешенә мотивацияләүгә юнәлдерелгән оештырылган мәгълүмати-коммуникацион компанияләр санын арттыру;
- сәламәт яшәү рәвеше мәсьәләләре буенча медицина оешмаларына мөрәжәгать итү санын арттыру;
- симерү белән беренчел авырулар саны артуны киметү;
- вакытлыча эшкә сәләтсезлек очрақларының санын киметү;
- сәламәтлек үзәкләрендә сәламәт яшәү рәвеше буенча индивидуаль планнар (сәламәтлек паспортлары) тәкъдим ителгән затлар саны;
- халыкны диспансеризацияләү күләмен арттыру;
- физик культура һәм спорт белән системалы шөгыйльәнүче физик мөмкинлекләре чикләнгән затлар өлешен арттыру.

4 бүлек. Программаны гамәлгә ашыру нәтижәләгән билгеләргә мөмкинлек бирүче индикаторлар

Куелган бурычларны программа чараларын тормышка ашыру ярдәмендә хәл итү нәтижәләгән ел саен мониторинг ярдәмендә, программа нәтижәләгән билгеләнгән күрсәткечләренә ирешү юлы белән бәяләнә:

№ т/б	Индикаторның исеме	Исәпләү методикасы	Чыганак
1.	Гражданнарны сәламәт яшәү рәвешенә мотивацияләүгә юнәлдерелгән оештырылган мәгълүмати-	N – сан	Башкарма комитетның мэгариф идарәсе мәгълүматы

	коммуникацион компанияләр санын арттыру		
2.	Сәламәт яшәү рәвеше мәсьәләләре буенча медицина оешмаларына мөрәжәгать итү (мең кеше)	<p>Күрсәткеч 0-17 яшьлек балаларның һәм 18 яшьтән өлкән затларның (мең кеше) яшәү рәвеше белән бәйле проблемалар буенча медицина оешмаларына килү санының суммасы буларак исәпләнә:</p> $S_{oz} = S_{0-14} + S_{15-17} + S_{18}$ <p>монда:</p> <p>S_{0-14} – 0-14 яшьлек балаларның яшәү рәвеше белән бәйле проблемалар буенча медицина оешмаларына килү саны, мең кеше;</p> <p>S_{15-17} – 15-17 яшьлек балаларның яшәү рәвеше белән бәйле проблемалар буенча медицина оешмаларына килү саны, мең кеше;</p> <p>S_{18} – 18 яшьтән өлкән затларның яшәү рәвеше белән бәйле проблемалар буенча медицина оешмаларына килү саны, мең кеше;</p> <p>S_{oz} - яшәү рәвеше белән бәйле проблемалар буенча медицина оешмаларына мөрәжәгать итү саны (мең кеше).</p>	Росстатның 2018 елның 24 декабрендәге 773 номерлы приказы белән расланган «Медицина оешмасына хезмәт күрсәтү районында яшәүче пациентларда теркәлгән авырулар саны турында мәгълүматлар» 12 номерлы федераль статистик күзәтү формаларының мәгълүматлары
3.	Симерү белән беренчел авырулар саны арту темплары (%)	<p>Күрсәткеч тикшерелә торган чорда һәм база чорларында симерү белән беренчел авыру очраклары санының чагыштырмасы (%) буларак, түбәндәге формула буенча исәпләнә:</p> $T_p = \left(\frac{P_{ip}}{P_{bp}} * 100 \right) - 100\%$ <p>монда:</p> <p>P_{ip} – тикшерелә торган чорда симерү белән беренчел авыру очраклары саны;</p> <p>P_{bp} – база чорында симерү белән беренчел авыру очраклары саны;</p> <p>T_p – симерү белән беренчел авыру арту темплары (%).</p>	Росстатның 2018 елның 24 декабрендәге 773 номерлы приказы белән расланган «Медицина оешмасы турында мәгълүматлар» 12 номерлы федераль статистик күзәтү формаларының мәгълүматлары

4.	Вакытлыча эшкә яраксызлык очрақларының саны (1 мең кешегә)	<p>Күрсәткеч хисап чорында Россия Федерациясе халкы санына карата барлык сәбәпләр буенча вакытлыча эшкә яраксызлык очрақларының чагыштырмасы буларак исәпләнә (мең кешегә очрақлар саны):</p> $S_{\text{вн}} = \frac{S_{\text{внвр}}}{S} * 1000$ <p>монда: $S_{\text{внвр}}$ - барлык сәбәпләр буенча вакытлыча эшкә яраксызлык очрақларының саны; S – хисап чорында Россия Федерациясе халкы саны, кеше; $S_{\text{вн}}$ - 1 мең кешегә вакытлыча эшкә яраксызлык очрақларының саны.</p>	Росстатның 2014 елның 25 декабрдәгә 723 номерлы приказы белән расланган «Вакытлыча эшкә яраксызлык сәбәпләре турында мәгълүматлар» 16-ВН номерлы федераль статистик күзәтү формаларының мәгълүматлары
5.	Сәламәтлек үзәкләрендә сәламәт яшәү рәвеше буенча индивидуаль планнар (сәламәтлек паспортлары) тәкъдим ителгән затлар саны (млн. кеше)	<p>Күрсәткеч 0-17 яшьлек балаларның һәм 18 яшьтән өлкән затларның (миллион кеше) сәламәтлек үзәкләренә беренчел килү санының суммасы буларак исәпләнә:</p> $S_{\text{рз}} = S_{0-17} + S_{18+}$ <p>монда: S_{0-17} - 0-17 яшьлек балаларның сәламәтлек үзәкләренә беренчел килү саны, миллион кеше; S_{18+} - 18 яшьтән өлкән затларның сәламәтлек үзәкләренә беренчел килү саны, миллион кеше; $S_{\text{рз}}$ – сәламәтлек үзәкләрендә сәламәт яшәү рәвеше буенча индивидуаль планнар (сәламәтлек паспортлары) тәкъдим ителгән затлар саны (млн. кеше)</p>	Россия Сәламәтлек саклау һәм социаль үсеш министрлыгының 2009 елның 19 августындагы 597н номерлы приказы белән расланган «Сәламәтлек үзәге эшчәнлегә турында мәгълүматлар» 68 номерлы тармак статистик күзәтү формаларының мәгълүматлары
6.	Халыкны диспансеризацияләү күләмен арттыру	<p>Күрсәткеч зурлығы диспансеризация узган затлар санына карата диспансеризация узарга кирәк булган затларның факттагы саныннан чыгып исәпләнә.</p> $K = \frac{a}{b} \cdot 100$	«Республика медицина-мәгълүмат үзәге» ДАССУның статистик мәгълүматлары

		монда, K – кирәкле күрсәткеч, a – процентларда күрсәтергә кирәкле очраklar саны; b - 100% дип кабул ителә торган очраklarның гомуми саны.	
7.	Физик культура һәм спорт белән системалы шөгьльләнүче физик мөмкинлекләре чикләнгән затлар өлеше	ДОВЗ = СЗС/ОВЗ, монда ДОВЗ - физик культура һәм спорт белән системалы шөгьльләнүче физик мөмкинлекләре чикләнгән затлар өлеше, СЗС – сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр саны, ОВЗ – сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре чикләнгән затларның гомуми саны	Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе мәгьлүматы

5 бүлек. Программаны ресурслар белән тәэмин итү

Программаны тормышка ашыруга акча бүлеп бирү каралмаган.

6 бүлек. Программаны тормышка ашыру нәтижәлелеген бәяләү

Программаны тормышка ашыру нәтижәлелеген бәяләү, программаны тормышка ашыру тәмамланганнан соң, хисап финанс елында һәм тулаем алганда, аның үтәлеше йомгаклары буенча башкаручы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыруның социаль-икътисадый нәтижәлелегенә түбәндәгеләр хисабына ирешеләчәк:

- Яр Чаллы шәһәрәндә халык сәламәтлеген саклауга һәм яхшыртууга ярдәм итүче ведомствоара мөнәсәбәтләрнең яңа системасын булдыру;

- Яр Чаллы шәһәре халкына куркыныч янауычы факторлар һәм авыруларны профилактикалау турында мәгьлүмат бирү системасын көчәйтү;

- авыруларны профилактикалауга, сәламәт яшәү рәвешен жәелдерүгә бәйле гражданныр, ижтимагый берләшмәләр, оешмалар инициативаларының санын арттыру;

- демографик хәлне яхшыртуу, уртача гомер озынлығын арттыру, Яр Чаллы шәһәрәндә вакытыннан алда үлүчеләр, авырулар санын, халыкның инвалидлығын киметү өчен шартлар тудыру.

7 бүлек. Программа чаралары

«2021-2025 елларга Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге халкы арасында ижтимагый сәламәтлекне ныгыту» муниципаль программасының максаты, бурычлары, нәтижеләрне бәяләү индикаторлары һәм чаралар буенча финанслау

Төп чараның исеме	Башкаручылар	Төп чараларны башкару сроклары	Ахыргы нәтижеләрне бәяләү индикаторлары	Значение индикаторов						Финансирование (тыс. руб.)				
				2019 ел (база)	2020 ел (якынча)	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел
Максат: Халык сәламәтлеген, аларның тормыш сыйфатын яхшырту, ижтимагый сәламәтлек культурасын, сәламәтлеккә җаваплы караш формалаштыру														
I. Халыкта сәламәт яшәү рәвешен алып баруга, начар гадәتلәрдән баш тартуға мотивация формалаштыру														
Халыкның төрле максатчан төркемнәре өчен, сәламәт туклануны, хәрәкәт активлыгын һәм начар гадәتلәрдән баш тартуны да кертеп, гражданнарны сәламәт яшәү рәвешенә мотивацияләүгә юнәлдерелгән мэгълүмати-коммуникацион кампанияләр оештыру	Башкарма комитетның мэгълүмати сәясәт һәм жәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе	2021-2025 еллар	Чаралар саны, берәмлек	20	20	40	50	50	50	50	50	Чара оештыру характерына ия		
Халык арасында сәламәтлек үзәкләрен популярлаштыруны оештыруда ярдәм күрсәтү	Башкарма комитетның мэгълүмати сәясәт һәм жәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе	2021-2025 еллар	Сәламәтлек үзәкләрендә сәламәт яшәү рәвеше буенча индивидуаль планнар (сәламәтлек паспортлары) тәкъдим ителгән затлар санын арттыру, берәмлек (яңа затлар хисабына)	12368	12368	12368	12368	12368	12368	12368	12368	Чара оештыру характерына ия		
Бөтендөнья сәламәтлек саклау оешмасы тарафыннан расланган халыкара һәм бөтендөнья даталарны исәпкә алып, массакүләм тематик профилактик акцияләрдә катнашу:	Башкарма комитетның районнар хакимиятләре	2021-2025 еллар	Вақытлыча эшкә яраксызлык очракларының санын киметү	255,3	368,6	350,0	320,0	290,0	250,0	230,0	Чара оештыру характерына ия			

Бөтендөнья гипертониягә каршы көрәш көне (17.05); - Бөтендөнья йөрәк көне (29.09); - Бөтендөнья аеклык көне (03.10); - Бөтендөнья инсультка каршы көрәш көне (29.10); - Бөтендөнья шикәр диабетына каршы көрәш көне (14.11)			(1 мең кешегә)									
Сәламәт яшәү рәвешен алып бару буенча шәхси позицияне формалаштыруга юнәлдерелгән проектларга, идеяләргә һәм программаларга (шул исәптән яшьләр) ярдәм күрсәтү	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләрү идарәсе	2021-2025 еллар	Сәламәт яшәү рәвеше мәсьәләләре буенча медицина оешмаларына мөрәжәгать итүне арттыру, берәмлек	11450	6830	9100	11300	11800	12000	12600	Чара оештыру характерына ия	
II. Оптималь хәрәкәт режимын һәм дәрәс туклану режимын формалаштыруда ярдәм итү												
Жәйге чорда мәктәп яны, сәламәтләнדרү лагерьларын оештыру	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе	2021-2025 еллар	Симерү белән беренчел авырулар саны артуны киметү, процент	70	-22,8	70	65	60	55	50	Чара оештыру характерына ия	
Шәһәрнең белем бирү оешмаларында «Сәламәт туклану» темасына бердәм ачык дәресләр үткәрү	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе	2021-2025 еллар	Симерү белән беренчел авырулар саны артуны киметү, процент	70	-22,8	70	65	60	55	50	Чара оештыру характерына ия	
Яшәү урыны буенча төрле яштыгә халык катнашында, эшләрүчеләр, хезмәткәрләр һәм яшьләр арасында физкультура-сәламәтләнדרү һәм массакүләм спорт чаралары (спорт ярышлары, спорт эстафеталары) үткәрү	Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе, Башкарма комитетның районнар хакимиятләре	2021-2025 еллар	Массакүләм спорт һәм сәламәтләнדרү чараларында катнашучылар санын арттыру								Чара оештыру характерына ия	
Физик мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр арасында спорт эшен оештыру, адаптив физик культура һәм спортны үстерү өчен шартлар тудыру	Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе	2021-2025 еллар	Физик культура һәм спорт белән системалы шөгыйльләнүче физик мөмкинлекләре		19,5	20,5	21	21,5	22	22,5	Чара оештыру характерына ия	

			чиклэнгэн затлар өлеше, элеге категория халыкның гомуми санында, %								
III. Халыкны даими медицина тикшерүе үткөрү юлы белән авыруларны профилактикалау											
Балаларга һәм зурларга профилактик медицина тикшерүләре үткөрүдә ярдәм күрсәтү	Башкарма комитетның районнар хакимиятләре	2021-2025 еллар	Халыкны диспансеризацияләү күләме, процент		100	100	100	100	100	100	Чара оештыру характерына ия

Башкарма комитет Аппараты
Житәкчесе урынбасары,
эш кәгазьләрен алып бару идарәсе башлыгы

Н.И. Галиева